

Llatí Medieval

Codi: 104204
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503702 Ciències de l'Antiguitat	OT	4	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Cándida Ferrero Hernández
Correu electrònic: Candida.Ferrero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

David Vazquez Ruiz

Prerequisits

Coneixements bàsics de la morfologia i sintaxi llatines.

Objectius

L'objectiu fonamental de l'assignatura Llatí Medieval és proporcionar mecanismes elementals per a la lectura i comprensió de textos llatins medievals, tot donant una perspectiva de la producció textual i de la seva rellevància per entendre la llarga etapa cronològica que compren el món medieval. Els objectius formatius, que pretén aquesta assignatura, són els següents:

- 1) Adquisició d'un bagatge cultural que permeti distingir el concepte de llatí medieval en relació al llatí clàssic.
- 2) Valoració de la nova tipologia de textos que ofereix el món medieval i la seva transmissió.
- 3) Lectura i comentari de textos seleccionats que ofereixin exemples rellevants del fet històric i cultural de l'espai medieval.
- 4) Familiarització amb repertoris bibliogràfics, lèxics, bases de dades i recursos digitals.

Competències

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos grecs i llatins.
- Comentar un text literari aplicant-hi coneixements sobre gèneres, mètrica i estilística.
- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar textos escrits en llatí i en grec per conèixer la història i les civilitzacions clàssiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Elaborar un comentari estilístic d'un text llatí.
2. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
3. Explicar el sentit general d'un text sense necessitat d'aplicar l'anàlisi morfosintàctica prèvia ni d'utilitzar el diccionari.
4. Extreure informació dels textos grecs i llatins sobre aspectes de realia especialment relacionats amb el seu context històric i cultural.
5. Identificar en els textos llatins les característiques d'un determinat gènere literari.

Continguts

I. Llengua i fet cultural

- 1, El llatí medieval: Definició i cronologia
2. Modalitats del llatí medieval.
3. El llatí llengua de traducció a l'edat mitjana
4. Els monestirs centres de cultura

II. Literatura

1. Característiques: innovacions i reinterpretacions de la tradició llatina clàssica
2. Poesia
3. Prosa literària
 - 3.1. Hagiografia
 - 3.2. Sermons
 - 3.3. Coleccions de Miracula
 - 3.4. Cròniques.
 - 3.5. Guies de viatges (Itineraria)
4. Prosa Científica
 - 4.1. Tractats
 - 4.2. Enciclopèdies
 - 4.3. Polémicas religioses

Metodologia

Aquesta assignatura és presencial i pràctica. El professorat dedicarà temps a: 1. Acompanyar els estudiants en la lectura i comentari de la selecció de textos proposada. 2. Proporcionar als estudiants els complements filològics que completin la comprensió del text. 3. Corregir els errors en el treball de classe, individualment o en grup. 4. Donar eines per a l'estudi dels aspectes relatius a la tradició anterior i posterior dels textos objecte d'estudi. Al seu torn, els estudiants s' hauran de responsabilitzar de treballar en la lectura i comentari dels textos proposats i presentar-los a classe diàriament.

En relació a les activitats supervisades, l'estudiantat haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en la pràctica de la lectura dels textos, a través de lliuraments periòdics d'exercicis i

comentaris proposats. Tanmateix, haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball que exposarà a classe. Pel que fa a les activitats autònomes, serà imprescindible la recerca i gestió de la informació adequada a partir de les pautes donades a les classes i de les consultes presencials o través del CV. També hom haurà de fer un treball continuat dels textos assignats a fi d'aplicar els coneixements adquirits i familiaritzar-se amb els instruments i el mètode filològic.

Totes les activitats seran qualificades i l'estudiantat haurà de demostrar: 1) Coneixement de la matèria. 2) Capacitat de transferir els coneixements adquirits. 3) Comprensió del sentit d'un text, similar als treballs a classe. 4) Comentari filològic del text.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Explicació teòrica de la matèria	40	1,6	1, 3, 4, 5
Lectura i anàlisi de textos	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Treball monogràfic	25	1	1, 2, 4
Tipus: Autònomes			
Estudi i recerca sobre Llatí Medieval	25	1	3, 4, 5
Preparació dels exercicis i dels textos proposats.	20	0,8	1, 4, 5

Avaluació

L'avaluació de l'estudiantat es farà a partir de les següents evidències:

1. Resolució d'exercicis. Regularment, l'estudiant haurà de resoldre per escrit exercicis breus o de respondre qüestions, en què demostrï la comprensió i aplicació dels continguts explicats a les classes presencials. (30%).
2. Un treball de curs, tutoritzat que haurà de defensar oralment i per escrit (30 %).
3. Exxercici final: Redacció d'un tema del programa del curs, a partir d'un text (40%).

Per aprovar l'assignatura cal acreditar una nota d'almenys 5 punts, tot sumant els tres apartats (1, 2 i 3) i sempre que a cada part s'hagi obtingut un 3,5 En cas que no s'arribi a aquesta nota, l'estudiantat pot presentar-se a l'examen de recuperació convocat per la Facultat.

Si l'el professorat té tres evidències singulars de l'estudiant (exercicis i proves realitzades), aquest no podrà ser qualificat com a no avaluable.

NOTES MOLT IMPORTANTS

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats, participació discussió a l'aula	30%	0	0	2, 3, 4, 5
Redacció d'un tema del programa del curs, a partir d'un text	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5
Treball monogràfic	30%	0	0	1, 2, 4

Bibliografia

1. ANTOLOGIES DE TEXTOS

FONTAN, A-MOURE, A. (1987), *Antologia del latin medieval*, Madrid.

MARTINEZ GAZQUEZ, J. -FLORIO, R. - FERRERO, C.- GARELLI, M. - ZAINA, E. (2006), *Antologia del latin cristiano y Medieval. Introduccion y Textos*. Bahia Blanca.

2. MANUALS

ALFONSI, L. (1972), *La letteratura latina medievale*, Florencia 1972.

BOURGAIN, P. (2005), *Le latin medieval*, Turnhout.

CHIESA, P. (2017), *La letteratura latina del medioevo. Un profilo storico*, Roma, Carocci Editore.

LEONARDI, C. (2002), *Letteratura Latina Medievale (secoli VI-XV)*, Firenze.

McGUIRE, R.P. (1964), *Introduction to Mediaeval Latin Studies*, Washington, 1964.

MOHRMANN, CH., *Etudes sur le latin des chretiens*, Roma 1961-1977.

MOHRMANN, CH., *Latin vulgaire, latin des chretiens, latin medieval*, Paris 1956.

NORBERG, D. (1968), *Manuel pratique du latin medieval*, Paris, 1968.

PALADINI, V., - DE MARCO, M. (1970), *Lingua e tetteratura mediolatina*, Bologna.

3. CONTEXT LITERARI I CULTURAL

AUERBACH, E. (1959), *Lenguaje literario y publico en la baja Latinidad y en la Edad Media*, Barcelona, 1969.

CURTIUS, E. (1976), *Literatura europea y Edad Media Latina*, Mexico.

HEXTER R.J. - TOWEDSEND, D. (eds.) (2012), *The Oxford Handbook of Medieval Latin Literature*, Oxford - New York.

PAUL, J. (2003), *Historia intelectual del occidente medieval*, Madrid.

REYNOLDS, L. D.- WILSON, N. G. (1986), *Copistas y filólogos*, Madrid (capítols 3 i 4).

4. CONTEXT LINGÜÍSTIC (A mes de les entrades anotades a manuals)

BASTARDAS, J. (1953), *Particularidades sintácticas del latín medieval*, Barcelona.

5. REPERTORIS

CAVALLO, G. - LEONARDI, C. - MENESTO, E. (1992-1998), *Lo spazio letterario del Medioevo*, Roma (5 vols.)

LEONARDI, C., *Medievo Latino. Bolletino bibliografico della cultura europea dal secolo VI al XV*, (1989-), Spoleto.

MANITIUS, M. (1911-1931 [1973]), *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*, Munich.

MANTELLI, F.A.C.-RIGG, A.G. (1996), *Medieval Latin. An Introduction and bibliographical Guide*. Washington.

BICORE: Diálogo Religioso y Controversias. Biblioteca Ibérica Digital:

<<https://bibliotequesbh.uab.cat/bicore/index.html>>

6. TRADUCCIONS

BRAGA, G. (1987): "Le prefazioni alle traduzioni dall'arabo nella Spagna del XII secolo: la valle dell'Ebro", *La diffusione delle scienze islamiche nel medio evo europeo*, Roma, 323-353.

BURNETT, Ch.S.F. (1977), "A Group of Arabic-Latin Translators Working in Northern Spain in the Mid-12th Century", *Journal of the R. Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, 62-108.

D'ALVERNY, M.-Th. (1982): "Translations and Translators", in BENSON, R.L. and CONSTABLE, G. (ed.) (1982): *Renaissance and Renewal in the Twelfth Century*, Cambridge-Massachusetts, Harvard Univ. Press, 421-462.

MARTINEZ GAZQUEZ, J. (2016), *The Attitude of the Medieval Latin Translators towards the Arabic Sciences*, Firenze, SISMEL.

MARTINEZ GAZQUEZ, J. (2003), "Las traducciones latinas medievales del Corán: Pedro el Venerable-Robert de Ketton, Marcos de Toledo y

Juan de Segovia", *Euphrosyne* 31, 491- 503.

MILLAS VALLICROSA, J.M. (1931), *Assaig de les idees físiques i matemàtiques*, Barcelona. 1.

7. LEXICS / GLOSSARIS

CORPVS DOCUMENTALE LATINVM CATALONIAE

<<http://gmlc.imf.csic.es/codolcat/>>

DU CANGE

<<http://ducange.enc.sorbonne.fr/>>

Programari

Cap